

TUNTOSARVI

N:o 16 1982

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 16

16. p:nä syyskuuta 1982

8. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto ry.
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51
puh. 90-77041

SISÄLLYS

Hyvät lukijat	1
Lähimmäisemme	2
Henkilökohtaista	3
Ilmoitusasiat	4
Kuurosokeiden pikkujoulu	4
Lukijain kirjeitä	4
Onnea 10-vuotiaalle	7
Lastenkeskuksen näkymiä	8
Pienten piiri	11
Kuurojen liiton toiminta	13
Kuurosokeiden pohjoismainen konferenssi	17
Ajankohtaista	20
Huumoria	23
Mitä sana tarkoittaa	24

HYVÄT LUKIJAT

Päätoimittaja vaihtuu.

★Selailin vanhoja Tuntosarvia ja samalla arvostelin itse omien kätteni töitä. Huomasin toimittaneeni teille tätä lehteä kaksi ja puoli vuotta. Täytyy tunnustaa, että hieman haikeana kirjoitan tätä viimeistä lehteä. Teitä on ollut hauska lähestyä lehden kautta, silloin kun on ollut aikaa ajatuksen kanssa lehti tehdä. Kii-reessä tehty lehti on taas aiheuttanut huonoa omaa-tuntoa minulle. Luin lehteä vuodelta 1980. Siinä en-tinen päätoimittaja Ulla Kiikka viimeisessä numeros-saan toivottaa minulle onnea uudessa työssäni. Minä en vain tiedä kenelle minä toivottaisin onnea ja me-nestystä. Olen sanonut itseni irti jo aikoja sitten. Kuitenkaan en tiedä, kuka on seuraava päätoimitta-ja. Kaikki ovat vain kovasti huolissaan...

Toivotankin onnea Keskusliiton päättäjille. Toivon että he tekevät Tuntosarven ja kuurosokei-den tiedonsaannin parantamiseksi HYVIÄ PÄÄ-TÖKSIÄ: 1. Tuntosarvelle vähintään puolipäivätoiminen päätoimit-taja.

Kukaan ei ehdi kauan työnsä ohella toimittaa hyvätasoista lehteä.

2. Tuntosarvi valtioneuvoston piiriin, niinkuin muutkin keskustelun lehdet. Missään pohjoismaissa ei kuurosokeiden tiedonsaanti ole hyväntekeväisyysvarojen varassa.

3. Lehden tulisi ilmestyä joka viikko.

Kiitokset Lions-piirille, että se on antanut tähän asti mahdollisuuden tämän lehden toimittamiselle. Kiitokset teille kaikille jotka olette avustaneet minua tämän lehden tekemisessä. Hyviä lukuhetkiä teille kaikille uuden Tuntosarven parissa.

Pirjo

LÄHIMMÄISEMME

Kauneutta metsässä
käkkyräisiä mäntyjä
katsomme ja ihastelemme.

Käkkyräinen puu
ei saanut kasvaa suoraan
tapahtui vaurioituminen.

Vaurioitunut ihminen
käkkyrän kauneutta
silmiemme edessä.

Hän itki

He tietävät niin tarkoin,
mikä minä olen
mikä on [★]minun mittani.

Kukaan ei kysy
minulta.

Viillot, joista [★]mahla valuu
vievät puun rakennusainetta.

Viillot, haavat, pistot ihmiseen.
Ihmisyiden [★]minimoimista.

(Liisa Koponen)

HENKILÖKOHTAISTA

Lämpimät kiitokset teille kaikille, jotka muistitte
minua täyttäessäni 50 vuotta.

Anja Lehtola

KIITOS

Kiitos kaikille muistamisesta häpäpäivänämme.

Hilkka ja Kari Hyötylä

ILMOITUSASIAT

Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnanjohtaja INGER LINGREN ja johtava kuntoutussihteri KAIJA SALEKARI ovat talvilomalla 4.-17.12.82.

KUUROSOKEIDEN PIKKUJOULU

Yhdistyksen pikkujoulu on 27-28.11.82 Leppävirralla Hotelli Leppäkertussa. (Leppävirta on Kuopion ja Varkauden välillä. Linja-autolla pääsee hyvin perille). Pikkujoulun yhteydessä on tarkoitus viettää järjestöpäivää.

Pikkujoulu maksaa 180,- mk/henkilö. Matkat korvataan yli 50,- mk osalta.

Ilmoittautumisia odottaa Helsingissä Sointu Koskinen puh. 90-77041.

LUKIJAIN KIRJEITÄ

Terveiset kaikille kurssitovereille täältä [★]toist puolt jokke, niinkuin Turun terveiset sanotaan. Kiitos kivasta leiriviikosta, jonka saimme viettää siellä Mikkelin [★]liepeillä, Visulahdessa. Kurssi loppui perjantaina kolmastoista päivä, onnettomuuksien päivänä.

Meillä oli kyllä hyvä matka vaikka lopussa tulikin pieni onnettomuus. Auton tavaratilan avain meni poikki eikä kantta saatu auki. Tavarat piti ottaa pois sisäkautta. Piti ottaa penkit pois paikoiltaan, että saatiin ne tavarat.

Oli kiva päästä kurssille ja nähdä vanhoja tuttuja. Meitä oli 27 kurssilaista ja 11 ohjaajaa. Olen niin kuuro, etten kuullut kenenkään nimiä. Tulin tietämään ainostaan Ossi Rajalan. Ossi soitti haitaria. Loppujuhlassa nuoret veivät haitarin tahdissa jalkaa toisen eteen ja viereen. Nuoret nauttii tanssimisesta. Ei me Jussin kanssa jääty tanssimaan.

Sensijaan opittiin Jussin kanssa lisää viittoimia. Meillä oli hyvä opettaja, Erkki. Toivottavasti Erkki tulee meitä opettamaan toisenkin kerran. Toivottavasti Erkki et naurata meitä yhtä kovasti kuin nyt nauratit.

Kävimme kerran Mikkelissä retkellä. Näköalatornissa joimme kahvit. Torni oli niin vanhanaikainen, ettei siellä ollut hissiä. Emme Jussin kanssa jaksaneet kiivetä rappuja ylös. Kun tavaratalon kierrokselta tulimme ulos, satoi vettä kuin saavista kaataen. Salamat leimahtelivat mutta ukkosen jyrinää en kuullut. Onneksi auto oli lähellä ja pian oli sadekin ohi. Kävimme katsomassa luonnon tekemää hiiden

kirnua. Samana päivänä teimme toisenkin retken n. kahden kilometrin päähän kurssipaikasta, vanhaan kartanoon.

Kurssiaikana saimme joka ruuan päälle kahvit. Se oli minun mielestäni ihanaa. Me kun Jussin kanssa olemme molemmat oikeita kahvijuoppoja. Muut nautintoaineet ei meille sovikkaan. Ruokapaikka oli tehty entiseen navettaan. Ihan hieno ja siisti paikka se oli. Meitä palveltiinkin niin hyvin ettei parempaa palvelua voi saadakaan.

Se oli mukavaa, että siellä Visulahdessa oli myöskin eläimiä. Oli lampaita, kanoja, kalkkunoita. Siellä oli myöskin poni, jolla lapset saivat ratsastaa.

Jussi, siskoni Maija ja minä lähetämme teille kaikille lämpimät kiitokset. Toivomme, että pian taas tavataan.

Jussi ja Aune

SYYSKESÄN MARJASATO KUHMOSSA

Täällä on todella ollut kohtalaisen hyvä marjasato. Mustikkaa oli vähemmän. Näkevät lähimmäiseni saivat kuitenkin pakasteeseen jonkun verran mustikoita talveksi. Nyt ovat näkevät keränneet puolukkaa runsain määrin. Siinä kuusi sankollista päi-

vässä. Puolukasta saa hyvää mehua, kun mehumajalla keittää ja laskee pulloihin. Kauppaliikkeetkin tarjoavat aika hyvin puolukasta. Lämmin kesä antoi meidän mansikkapelloilta hyvän marjasadon. Minäkin survoin (rikoin) poimitut kypsät mansikat aina kaksikin sangollista iltaisin. Heinäkuun lopulla alkoi se rikontatyö ja tein sitä monta kertaa vielä elokuusakin.

Syysterveisin Leevi Haverinen

ONNEA 10-VUOTIAALLE

24.-25.09. täytti 10 vuotta Näkövammaisten koulu, Jyväskylässä. Näkövammaisten koulu on ainoa koulu, joka on perehtynyt ja keskittynyt sokeiden ja näkövammaisten opetukseen Suomessa. Koulu on tehnyt suuren työn saattaessaan näkövammaisia normaalin opetuksen piiriin. Koululaiset ovatkin viime aikoina Jyväskylässä vähentyneet. Yhä enemmän koulun toiminta on opetuksen ohjaamista tavallisissa kouluissa, joihin näkövammaisten opetus- ja välinekeskus on suunnitteilla.

Näkövammaisten koulu on aina suhtautunut

myötämielisesti kuulonäkövammaisiin. Onhan koulussa myös jatkuvasti ollut kuulonäkövammaisia koululaisia. Tällä hetkellä heitä on kaksi. Näkövammaisten koululta saimme tilat Kuulonäkövammaisten Lasten kuntoutuskeskukselle. Yhteistyö on ollut kitkatonta.

Kiitos menneestä, onnea ja menestystä tulevalle: suunnitelmillenne, yhdessäololle, työllenne ja oppilailenne.

Leo Turunen

LASTEN KESKUKSEN NÄKYMIÄ

Nyt näyttää vihdoinkin siltä, että Kuulonäkövammaisten Lasten Kuntoutuskeskus pääsee toimimaan täydellä vauhdilla. Syksyn aikana saadaan keskuksen vakituinen hoitohenkilökunta, jonka myötä kurssit alkavat pyöriä säännöllisesti. Keskuksen henkilömäärä nousee yhdeksään. Tulevana talvena harjoitellaan keskuksessa vetämään pitkiä kursseja. Kurssit kestävät kuukaudesta kahteen kuukauteen. Kurssilla lapsen kanssa pyritään johonkin päämäärään, esimerkiksi opetellaan syömään. Keskuksen on hankittu nyt perustarvikkeet, huonekalut ovat

paikallaan. Nyt aletaan hankkia apuvälineitä ja kuntoutustarvikkeita. Erittäin suurena apuna ovat olleet paikalliset leijonat, jotka päättivät kerätä keskukselle varoja oikein urakalla. Nämä varat aiotaankin käyttää apuvälineiden ja lasten kuntoutusvälineiden hankintaan, niin että lahjoitus kohdistuu suoraan kuulonäkövammaisiin lapsiin. Suuri kiitos kuuluu myös Raha-automaattiyhdistykselle, jonka avustuksen turvin keskus saatiin kalustettua. Silmä- ja kudospankkisäätiö antoi apurahan näkövammaisten apuvälineiden hankintaan. Monet pankit, lääkeyhtiöt, yksityiset henkilöt ovat myös tukeneet keskuksen toimintaa. Ilman näitä lahjoituksia keskus ei vielä toimisi, joten kiitos heille. Ongelmiakin on. Yhä selvemmin nousee kuulonäkövammaisten kuntoutuksessa esille kaksi vaikeaa asiaa. 1) Lasten löytäminen. Lasta ei tahdota millään ilmoittaa kuulonäkövammaiseksi. Kestää kauan ennenkuin saadaan selville lapsen aistivammaisuus. 2) Perheen osallistuminen kurssille. Perhe menettää viikon, kahden viikon aikana paljon työtuloja, jos molemmat ovat työssä. Voidaan ajatella, että se on 4000-5000 menetys josain tapauksessa. Tämä panee ajattelemaan, että jos vain toinen osallistuisi kurssille, on kyseessä suuri rahamäärä. Kuitenkin keskuksen mielestä olisi tärkeää

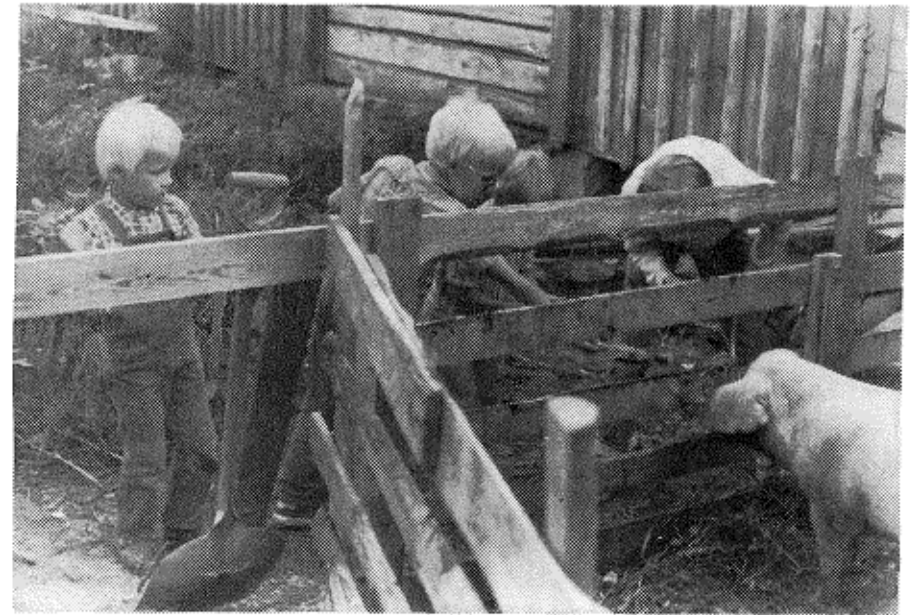
että koko perhe olisi mukana. Vanhemmat oppisivat samanlaisen suhtautumisen lapseen. Opittaisiin käyttämään lapsen kanssa merkkejä samalla tavalla. Näin lapsen kasvatukseen osallistuisivat molemmat vanhemmat. Vaikeasti aistivamman lapsen kanssa on tärkeää, että yhteys lapseen säilyy. Mikäli jossain vaiheessa toinen vanhempi jää ulkopuolelle, jää hän hyvin äkkiä kokonaan ulkopuolelle lapsen kasvatuksessa ja lapsen kanssa olemisessa.

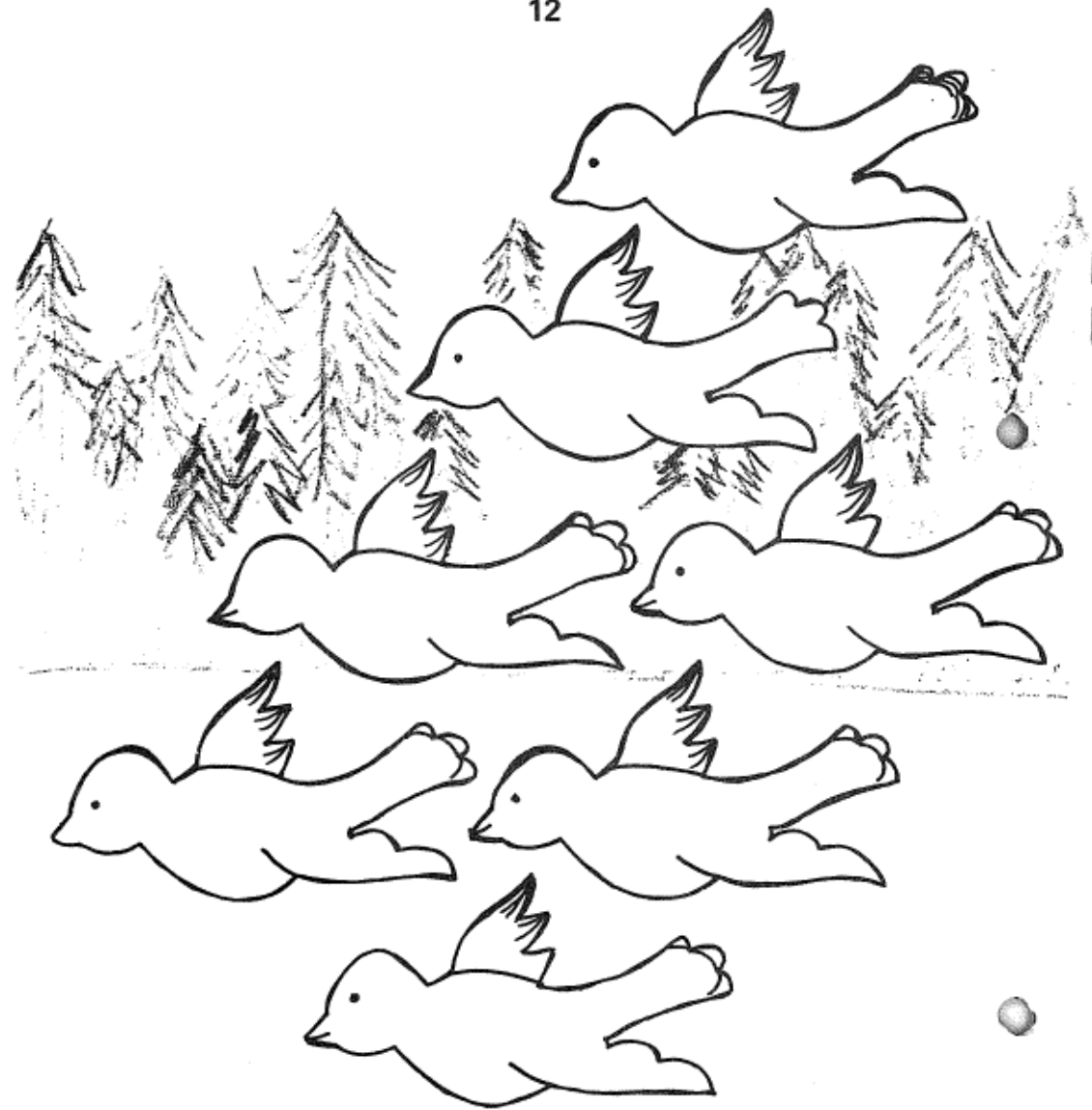
Mutta vaikeudet ovat sitä varten, että ne voitetaan. Juuri näiden asioiden vuoksi onkin lasten keskus perustettu. Lasten keskuksen voi ottaa yhteyttä, keskuksen saadaan piakkoin tekstipuhelinkin. Keskuksessa olevat henkilöt auttavat mielellään erilaisissa asioissa. Jos tiedät jossain kuulonäkövämmän lapsen, niin ilmoita lapsen perheelle, että keskus on olemassa. Keskuksen ihmiset ovat palkattuja auttamaan. Keskuksessa voi pistäytyäkin. On hyvä ilmoittaa tulostaan, niin voisimme sopia tapaamisesta etukäteen.

PIENTEN PIIRISSÄ

HEI LAPSET!

NYT ON SYKSY. MUUTOLINNUT LÄHTEVÄT SUOMESTA KOHTI ETELÄÄ JA LÄHPIMIÄ MAITA. SAAT TEHTÄVÄKSI RATKAISTA MITKÄ KAKSI MUUTOLINTUA SEURAVALLA SIVULLA OVAT SAMANLAISIA.

KUN OLET SAANUT TEHTÄVÄN RATKAISTUA,
VOIT VÄRITTÄÄ KOKO KUVAN.

KIITOS, TÄMÄ OLI MARJAN VIIMEINEN
LASTEN PALSTA!
Harjo

KUUROJEN LIITON TOIMINTA

Kuurojen liitto on maamme vanhin vammaisjärjestö, perustettu vuonna 1905. Kuurojen Liitto toimii kuurojen etujärjestönä ja paikallisten kuurojen yhdistysten keskusjärjestönä. Liitossa on jäseniä noin 2.500, mutta liitto toimii kaikkien maamme kuurojen hyväksi.

Painostusjärjestö

Kuurojen on vaikea kuulon ja yhteisen kielen puuttumisen vuoksi tasavertaisesti osallistua ja saada yhteiskunnan palveluja. Siksi Kuurojen Liitolla on ollut tärkeä rooli kuurojen etujen ajamisessa yhteiskunnassamme.

Sosiaaliohjaajat, tulkkipalvelu

Liitolla on palveluksessaan 15 sosiaaliohjaajaa, jotka välittävät viittomakielellä tietoa ja yhteiskunnan palveluja kuuroille. Liiton ajamana saatiin vuonna 1979 invalidihuoltolakiin muutos, jonka avulla kuurot voivat käyttää myös viittomakielen tulkkeja apuna palveluja hakiessaan. Liitto kouluttaa ja pitää yhteyttä näihin free lance-pohjalta toimiviin tulkkeihin.

Viittomakielitoiminta

Kuurojen Liitto on vuosia tehnyt työtä viittomakielen aseman parantamiseksi yhteiskunnassamme. Pikkuhiljaa viittomakieli on alettu hyväksyä mukaan kuurojen kuntoutukseen ja koulutukseen. Liitto on painokkaasti ajanut asiaa viittomakielen hyväksymistä kuurojen ensimmäiseksi kieleksi, jonka avulla kuurot voivat oppia ympäristön käyttämää kieltä. Tänä vuonna Helsingin Yliopistossa aloitettava viittomakielen kielitieteellinen tutkimus johtanee osaltaan myös viittomakielen aseman parantumiseen. Toivotaan, että viittomakielelle suotaisiin virallisen kielen asema. Kuurot ovat todenneet, että viittomakieli on heidän perusoikeutensa, jonka avulla he voivat saavuttaa myös muut inhimilliset oikeudet.

Järjestö-, nuoriso-, kulttuuri-, aikuiskoulutustoiminta

Liitto on omalla järjestö-, nuoriso- ja kulttuuri-toiminnallaan tarjonnut kuuroille mahdollisuuksia virkistys- ja harrastustoimintaan omilla ehdoillaan ja omalla kielellään. Kuurojen on vaikea osallistua yhteiskunnan ja eri järjestöjen tarjoamiin harrastus- ja koulutusmahdollisuuksiin yhteisen kielen ja kuulon puuttumisen vuoksi. Uutena projektina on pyritty

saamaan kuuroille aikuiskoulutuspalveluja viittomakielellä, joko kuuroille omana ryhmänään tai kuulevien ryhmässä tulkin välityksellä.

Monitoimitalo

Liiton tilat Kuitinmäessä Espoossa ovat toiminnan ja henkilökunnan kasvun myötä käyneet ahtaiksi. Raha-automaattiyhdistykseltä on tälle vuodelle saatu suunnittelumääräraha monitoimitalon suunnittelua varten yhdessä Kuulonhuoltoliiton kanssa. Monitoimitalohanke toteutunee 3-4 vuoden sisällä. Uuteen taloon on suunnitelmissa keskittää mahdollisimman paljon kuulovammaisalan eri toimintoja. Kuurojen Liiton ja Kuulonhuoltoliiton lisäksi taloon tullee tilat myös muille Kuulovammaisalan järjestöille sekä työntekijöille.

Kulttuurikeskus, videotuotantokeskus

Kuurojen Liiton suunnitelmissa on tilojen laajentamisen yhteydessä vähitellen toteuttaa myös monivuotisia toteuttamatta jääneitä suunnitelmia kuurojen osallistumisen ja tiedonsaannin parantamiseksi. Tällaisia toimintoja tulevat olemaan mm. videotuotantokeskus, jossa suunnitellaan ja tuotetaan kuuroille sopivaa materiaalia videonauhoille

visuaalisesti ja viittomakielellä (tietopaketteja eri yhteiskunnan toiminnoista ja palveluista, kulttuuriohjelmia viittomakielellä, viitottuja satuja kuuroille lapsille, viihdettä viittomakielellä) kulttuurikeskus, johon tulee tilat kuurojen kiertävälle teaterille sekä auditorio esiintymisiä ja seminaareja varten tutkimuskeskus, jossa tutkitaan viittomakieltä sekä muita kuurojen elinolosuhteisiin vaikuttavia asioita.

LAHJA KARKULEHTO on kuuro ja vaikeasti näkövammainen perheenäiti Haapajärveltä. Lahja antoi minulle 12:sta tiheästi kirjoitettua konekirjoitusliuskaa. Näillä 12:sta Lahja kertoi omasta elämästään »NÄKEVÄSTÄ SOKEAKSI». Lahja kertoi lapsuudestaan ja nuoruudestaan, kouluajoista ja perheestään.

Tämä tarina on hyvin valoisasti kirjoitettu ja huumoria mahtuu myös mukaan. Lahja lopettaa elämänsä näin: »Elämässäni olen kyllä tehnyt monia erehdyksiä, jotka olisi saanut jäädä tekemättä. Joskus muistelen vanhoja hyviä aikoja. Näissä asioissa on paljon ajattelemisen aihetta. Minulla on ny-

kyäänkin vähän vaikeuksia, mutta ei sellaisia, joista pitäisi tehdä isoa haloota».

Lahjan pyynnöstä yritän saada tämän kirjoituksen julkaistua Tuntosarvessa jatkokertomuksena.

Pirjo

KUUROSOKEIDEN POHJOISMAIDEN KONFERENSSI 6.-9.9-82 TANSKASSA

TERVEISIÄ TANSKASTA

Suomen kuurosokeiden edustajina olivat 2 kuurosokeaa, Suomen kuurosokeiden puheenjohtaja Marja-Leena Avila ja minä, Ulla Tikkanen. Meillä oli 2 tulkkia mukana, Kai Leinonen ja Liisa Iivonen.

Me lähdimme kaikki yhdessä lauantaina 4. päivä syyskuuta Turusta lähtevällä laivalla Ruotsiin ja Ruotsista jatkoimme matkaa Tanskaan.

Me saavuimme Tanskaan sunnuntai-iltapäivällä. Paikan nimi oli Århus.

Seuraavana päivänä (6. päivä) maanantaina ilta-päivällä meillä oli tutustumisaika toisillemme. Meitä kaikkiaan oli 40. Meitä oli tanskalaisia, ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia.

Samana iltana me saimme nähdä tanskalaisten kansantanhua ja me saimme myös liittyä mukaan heidän tanssiin. Se oli mukavaa ja uutta meille suomalaisille!

Tiistaina aamulla meille alkoi kokouspäivä ja se kesti myöhään iltaan asti. Tietysti meillä oli taukojakin välillä. Me keskustelimme kuurosokeisiin liittyvistä asioista. Ne asiat olivat sokeainkepeistä: kuinka saadaan sokeainkeppi kertomaan, että henkilö on kuurosokea: liikennevaloista, millä tavalla kuurosokea saisi tietää, milloin liikennevalo on punainen ja milloin vihreä. Toivotaan, että portaissa olisi kontrastivärit. Ja niin edelleen.

Keskiviikkona oli toinen kokouspäivä ja se oli kestänyt puoleen päivään asti. Meidän puheenjohtajamme piti siinä kokouksessa Suomen puheenvuo-

roa. Puheenvuoro kertoi Suomen Rubeolan kuurosokeista. Muutamilla oli myös omia puheenvuoroja, kertomus omasta maasta.

Puolen päivän jälkeen me kaikki lähdimme Århusiin katsomaan Århusin vanhaa kaupunkimuseota. Siellä oli paljon nähtävää ja erikoista meille!

Samana iltana meillä oli juhla-ateria. Me saimme noin kahden tunnin aikana syödä ja nauttia tanskalaista ruokaa. Se oli hyvää ja maukasta!

Kahvin jälkeen saimme tanssia toistemme kanssa. Ilta oli lämmin ja tunnelmallinen. Torstaiaamulla meillä oli 2 tuntia aikaa keskustella, mitä me olemme keskustelleet päivien aikana. Keskustelimme myös seuraavasta Pohjoismaiden konferenssista ja nuorisoleiristä. Molemmat tapahtuvat Ruotsissa vuonna -83.

Linja-auto tuli hakemaan meitä kotiin kello kymmeneltä aamulla. Me suomalaiset toivotimme kaikille osanottajille Suomen kuurosokeiden puolesta kaikkea hyvää ja kiitimme yhteistyöstä. Siinä päättyi vuoden -82 Pohjoismaiden konferenssi.

Tämä konferenssi oli hyvä ja opettavainen minulle. Minun kiinnostus kuurosokeisiin ja heidän asioihin on kasvanut paljon, olenhan itse myös kuurosokea.

Ulla Tikkanen

AJANKOHTAISTA

3.9.

Suomeen tulee lisää venepakolaisia. Hallituksen ulkoasiainvaliokunta on päättänyt ottaa lisää Suomeen vietnamilaisia venepakolaisia. Ensiksi otetaan 25 vammaista pakolaista. Pakolaisten sijoittamisessa ja kuntouttamisessa ohjaa Suomen Punainen Risti.

5.9.

Makkaran ja kokolihat tuotteiden hinnat nousivat 2,1 %. Korotukseen ovat vaikuttaneet raaka-aineiden hinnan korotukset ja lisäksi palkankorotukset.

7.9.

Valtiovarainministeri Pekkala uhkaa, että viinan ja tupakan hintaa nostetaan, mikäli keväällä palkankorotukset ovat liian suuret. Hallituksen mielestä tulisi kevään palkankorotuksista luopua ja odottaa aikoja parempia. Mikäli työssä käyvät ryhtyvät vaatimaan liikoja, on hallituksen nostettava tupakan ja viinan hintoja, näin saadaan valtion kirstuun tarvittava rahamäärä.

13.9.

Madridissa Espanjassa suuri lento-onnettomuus. Iso matkustajalentokone putosi ollessaan matkalla Yhdysvaltoihin. Onnettomuudessa kuoli 60 ihmistä ja loukkaantui 120.

14.9.

Libanonin vastavalittu presidentti Gemayel surmattiin. Gemayel, joka edusti oikeistokristittyjä sai surmansa pommiräjähdyksessä. Hänet oli juuri valittu maansa uudeksi päämieheksi ja hänen piti ottaa virkansa vastaan 23. päivä syyskuuta. Hänen puolueensa johtajat olivat kokoontuneet yhteen, kun pommi räjähti. Yhteensä 60 pelätään saaneen surmansa.

15.9.

Vuotoksen allasta pohjoiseen ei rakenneta. Voimayhtiöt ovat ajaneet Vuotoksen allasta, joka takaisi entistä enemmän sähköä vesivoimasta. Asiaa ovat kuitenkin paikalliset ihmiset vastustaneet. Asiasta meinattiin järjestää kansanäänestys. Hallitus päätti kuitenkin yksimielisesti ettei allasta rakenneta. Samalla ryhdytään tutkimaan myös muita mahdollisuuksia säilyttää pohjoisen luontoa mahdollisimman luonnonvaraisessa tilassa.

17.9.

Hallitus antoi budjettiesityksen. Se tarkoittaa, että hallitus esittää eduskunnalle, miten paljon rahaa valtio kerää veroina, maksuina yms. ihmisiltä ja mihin nämä rahat käytetään. Tärkeämpiä asioita budjetissa on: - veroja yritetään kerätä vähemmän kuin ennen, varsinkin suurperheisiltä joiden tulot ovat pienet. Budjetin myötä sitten nousevat kaikki maksut. Lisää maksujenkorotuksia on luvassa mikäli keväällä työehtosopimusneuvotteluissa ei päästä sopivaan ratkaisuun. Hallitus ehdottaa mahdollisimman pieniä palkankorotuksia. Tärkeimpiä kohtia budjetissa meidän kannaltamme on sosiaali- ja terveysasiat. Budjetti nykyisessä muodossa ei lupaa suuria muutoksia. Ei siis hyvää, eikä pahaa. Suurimpia uudistuksia on ollut äitiyspäivärahan nouseminen. Nyt hallitus vetää hieman korotusta takaisin. 6000 markan ylittävältä osalta ei maksetakaan äitiysrahaa kuin 50 %. Sairausvakuutuslain mukaisia omavastuu osuuksia korotetaan hieman. Uutena määrärahana on näkövammaisille käsityöntekijöille työllistämiseen varattu 850000 markkaa ja sehän on hieno asia se.

Ruotsissa vaihtui valta vaaleissa. Ruotsissa järjestettiin kansanedustaja vaalit. Ruotsia on viime ai-

koina hallinnut oikeisto. Nyt kuitenkin vasemmisto otti vallan ja sai 186 paikkaa ja oikeisto 163 paikkaa. Ruotsin suurin puolue on sosiaalidemokraatit ja heidän johtajastaan Olof Palmesta tulee seuraava pääministeri Ruotsiin. Ruotsin vaalien pääteema oli palkansaajarahastot. Se tarkoittaa että yrityksessä osa voitosta kerättäisiin rahastoihin, joiden käytöstä työntekijätkin saisivat päättää. Oikeiston mielestä tämä on askel kohti sosialismia.

HUUMORIA

Sälli-Antti ja Konsti-Olli keskustelivat:

Sälli-Antti: »Ei tule televisio ikinä korvaamaan sanomalehteä.»

Konsti-Olli: »Oletkos ihan hassu, milläs sen perustelut?»

Sälli-Antti: »Koitas vääntää televisiosta sätkä.»

(R. Ruusunen)

MITÄ SANA TARKOITTA**Selailin = katselin, luin****Toist puolt jokke = toiselta puolelta jokea****Liepeillä = lähellä****Sätkä = tupakkaa kääritty sanomalehden palaseen****Minun mittani = paljonko minä jaksan****Mahla = koivun kuoren alla oleva neste****Minimoimista = ihmisen painamista alas****Free-lance = vapaaehtoinen, ei työsopimusta****Inhimillinen = ihmiselle kuuluva****Projekti = suunnitelma****Auditorio = erityinen kokoustila****SUOMEN KUUROSOKEAT RY****Keskustoimisto: Mäkelänkatu 50, 00510 H:ki 51****Puh. 90-77041****Puh. 90-77041****Inger Lindgren, toiminnanjohtaja****Kaija Salekari, kuntoutussihteeri****Toini Pieskä, toimisto****Lasten kuntou-
tuskeskus****Näkövammaisten koulu,****Kukkumäentie 27, 40600 Jyväskylä 60****Puh. 941-216 798****Puh. 941-216 798****Marja-Leena Saarinen, johtaja****Alueelliset
työntekijät:****Pirjo Rissanen, 35400 Länkipohja****Puh. 935-31308****Leena Hassinen, Puistokatu 10 B 36****40100 Jyväskylä 10****Puh. 941-214429****Maija Haapalainen, Aallonkatu 2 C 20****96200 Rovaniemi 20****Puh. 991-3589**